



**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

**Szkoły Podstawowej nr 1
im. Mikołaja Kopernika
w Zalasewie**

I. Podstawa prawna

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2024 r. poz. 80);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. poz. 2102) ;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 50);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 15).

II. Zapotrzebowanie na WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele oraz instytucje wspomagające proces doradczy.

§ 1. Założenia i cele WSDZ

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- 1) uczeń przygotowany do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który zna swoje zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny i ma plany na przyszłość;

2) na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;

3) na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;

4) działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły i zgodne z treściami programowymi doradztwa zawodowego realizowanego

w poszczególnych klasach;

5) WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;

6) WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego;

7) WSDZ jest zgodny z priorytetami MEN na rok szkolny 2024/25.

§ 2. Cele programu WSDZ

ADRESACI:

Adresatami wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego są:

- uczniowie;
- rodzice;
- nauczyciele.

CELE GŁÓWNE WSDZ:

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest :

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy;
- rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji;
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest :

- poznawanie własnych zasobów;
- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy;
- kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji;

- stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest:

- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów;
- zbieranie informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji;
- wsparcie doradcze uczniów w tworzeniu planu własnej ścieżki zawodowej i edukacyjnej.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Uczeń:

- poznaje siebie;
- nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony;
- planuje i zarządza swoim czasem;
- potrafi dokonać samooceny swoich osiągnięć, wyznacza sobie cele;
- posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy;
- rozwija świadomość zawodową;
- kształtuje umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji;
- poznaje dalsze ścieżki kształcenia;
- zna przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły i określonego zawodu;
- bierze udział w targach pracy, drzwiach otwartych poszczególnych placówek.

2. Nauczyciele:

- potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów;
- wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- realizują tematy zawodoznawcze; dostosowują metody i formy pracy do danej grupy;
- znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji;
- rozwijają, wspierają talenty i zainteresowania uczniów;
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole;
- włączają rodziców i zachęcają do prezentacji własnych zawodów.

3. Rodzice:

- znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego;
- wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej; pozwalają im tworzyć własny plan samorozwoju, służą wsparciem;
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych;
- angażują się w pracę doradczą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy.

§ 3. Funkcjonowanie WSDZ w Szkole Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Zalasewie

1. Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog, bibliotekarz, pielęgniarka szkolna, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań przez specjalistów i nauczycieli pozwala podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ.

2. Formy pracy doradczej:

- indywidualne konsultacje i porady związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi);
- warsztaty pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych;
- praca w grupach- nakierowana na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych;
- tworzenie kół zainteresowań;
- zajęcia grupowe umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań; spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;
- prezentacja filmów zawodoznawczych;
- realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów;
- informowanie uczniów o kolejnych krokach rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych;
- udział dniach otwartych w szkołach ponadgimnazjalnych;

- indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły, zarówno dla uczniów, jak i dla rodziców;

3. Metody w poradnictwie grupowym.

- aktywizujące problemowe (burza mózgów, dyskusja);

- metoda dramy (inscenizacje i odgrywanie ról);

- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy);

- metody audiowizualne (filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne);

- treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki;

- techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne, gry i zabawy.

§ 4. Realizacja i zakres działań z obszaru doradztwa zawodowego.

1. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

2. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

3. Doradztwo zawodowe obejmuje spójne działania szkoły w zakresie pracy z uczniami przy wsparciu i poradnictwie nauczycieli oraz zaangażowaniu rodziców. Działania mają charakter zaplanowany, systematyczny. Jest to zobowiązanie i wysiłek całej społeczności szkolnej, w której poszczególne grupy podejmują określone działania. Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w szkole podstawowej.

Doradca zawodowy prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin w ciągu roku szkolnego w klasach 7 i 8. Bierze udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym, dokonuje bieżącego monitorowania realizacji WSDZ, przeprowadza ankietę ewaluacyjną i sporządza sprawozdanie z realizacji WSDZ.

Pedagog i psycholog szkolny diagnozują potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielają indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron uczniów. W zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzą zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne, prowadzą warsztaty na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem. W razie potrzeby kierują uczniów do specjalistycznych placówek.

Wychowawcy na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego na konsultacje, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie, uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.

§ 5. Osoby odpowiedzialne.

1. Dyrektor szkoły – dopuszcza program do użytku po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej;
2. Doradca zawodowy – czuwa nad sprawnym przebiegiem realizacji programu nauczania; (zał. nr 1, 2)
3. Pedagog i psycholog – wspierają wychowawców w realizacji programu nauczania, udzielają wsparcia indywidualnego w sytuacjach tego wymagających, prowadzą zajęcia grupowe z uczniami;
4. Pedagog specjalny – wspiera zwłaszcza uczniów z opiniami i orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego;
5. Wychowawcy – wspierają uczniów w poszerzaniu wiedzy na temat oferty edukacyjnej oraz rozwijają zainteresowania i talenty uczniów pomocne przy wyborze kierunku drogi zawodowej;
6. Nauczyciel bibliotekarz – gromadzi aktualne publikacje związane z ofertą edukacyjną;
7. Pozostali nauczyciele – dbają o poszerzanie wiedzy dotyczącej zawodów oraz predyspozycji uczniów zgodnie z uczonym przedmiotem i treściami programowymi;
8. Pielęgniarka szkolna – przeprowadza pogadanki z uczniami dotyczące przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania określonych zawodów.

§ 6. Przewidywane efekty z wdrożenia WSDZ w szkole.

1. Wprowadzenie treści doradztwa zawodowego do planów wychowawczych klas, oraz planów pracy.
2. Współpraca ze środowiskiem lokalnym na rzecz rozwoju zawodowego uczniów.
3. Zastosowanie metod, technik i form prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego podczas zajęć z uczniami.
4. Realizacja treści zawodoznawczych podczas lekcji, zebrań oraz spotkań indywidualnych z rodzicami.
5. Umiejętność dokonywania samooceny, wskazywania swoich predyspozycji, mocnych i słabych stron, decydujących o trafności wyboru zawodu i dalszej drogi edukacyjnej.
6. Znajomość świata pracy, grup zawodów, kwalifikacji.
7. Umiejętność samodzielnego zaplanowania ścieżki edukacyjno - zawodowej przez uczniów.
8. Umiejętność udzielenia pomocy swojemu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych.

§ 7. Ewaluacja

Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje warsztatów były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej oraz wywiadów doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzenia pod koniec roku szkolnego.

§ 8. Program zajęć z doradztwa zawodowego opracowany na podstawie WSDZ na rok szkolny 2024/2025.

Niniejszy program jest przeznaczony do nauczania doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII Szkoły Podstawowej nr im. Mikołaja Kopernika w Zalasewie w roku szkolnym 2024/2025. Treści zostały podzielone na zagadnienia, których realizacja odbywa się w dwuletnim cyklu nauczania.

Ramowy podział treści nauczania w klasach VII i VIII:

Klasa VII

1. Poznanie własnych zasobów
2. Świat zawodów i rynek pracy.

Klasa VIII

1. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
2. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych.

Tematy:

Klasa VII

1. Mocne i słabe strony.
2. Zdolności i umiejętności.
3. Zainteresowania.
4. Kreatywność.
5. Predyspozycje zawodowe i osobowość zawodowa.
6. Droga do sukcesu – planowanie kariery.
7. Zawody w moim najbliższym otoczeniu.
8. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej.
9. Świat zawodów.
10. Kompetencje na rynku pracy.

Klasa VIII

1. System edukacji w Polsce.
2. Cele edukacyjne i zawodowe.
3. Współczesny rynek pracy.

4. Ja na obecnym rynku pracy.
5. Praca jako wartość.
6. Zawody przyszłości.
7. Dokumenty aplikacyjne.
8. Autoprezentacja.
9. Co warto wiedzieć o szkołach zawodowych.
10. Alternatywne drogi dojścia do zawodu.

Współpraca.

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.
2. Powiatowy Urząd Pracy.
3. Ochotnicze Hufce Pracy.
4. Szkoły ponadpodstawowe (licea ogólnokształcące, technika, szkoły branżowe I i II stopnia)
 - przedstawienie oferty (spotkania z przedstawicielami szkół)
 - wizyty w szkołach
 - udział w dniach otwartych

Efekty realizacji programu:

W zakresie wiedzy uczeń:

- zna pojęcia związane z tematyką rynku pracy, kwalifikacji zawodowych;
- zna swoje możliwości psychofizyczne i predyspozycje zawodowe;
- rozumie zależności pomiędzy zainteresowaniami a wyborem zawodu;
- zna umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych;
- zna możliwości zatrudnienia na rynku pracy uwzględniając zapotrzebowanie na określone zawody;

- wie, gdzie szukać informacji o rynku pracy;
- zna specyfikę różnych zawodów i rynku pracy.

W zakresie umiejętności uczeń:

- umie określać i rozwijać swoje zainteresowania;
- samodzielnie formułuje własne cele oraz drogi ich realizacji;
- wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu doradztwa edukacyjno- zawodowego, aby trafnie określić swoje predyspozycje, zdolności;
- samodzielnie lub z pomocą doradcy planuje dalszą ścieżkę rozwoju edukacyjno – zawodowego;
- rozpoznaje swoje mocne i słabe strony;
- twórczo znajduje różnorodne rozwiązania problemów.

W zakresie kompetencji społecznych uczeń:

- skutecznie współpracuje z kolegami w zespole;
- przyjmuje twórczą i refleksyjną postawę wobec przekonań, sposobu postępowania innych ludzi;
- efektywnie komunikuje się;
- aktywnie pełni role społeczne;
- rozwiązuje konflikty powstające podczas pracy zespołowej.

Ewaluacja

Właściwa i skuteczna realizacja celów zawartych w niniejszym programie zależy od stałej kontroli sposobu nauczania i dostosowywaniu metod i form pracy do grupy klasowej. Ewaluacja programu zostanie przeprowadzona po zakończeniu zajęć.